

VRUCHTBARE LESSEN IN DE MOESTUIN

De zin van deze rubriek

Wat als de moestuin kon worden ingeschakeld om de doelstellingen van het leerplan te herontdekken en te vervullen?

In de schoolmoestuin wordt doorgaans gezaaid en geogst. Misschien gebruik je deze ruimte ook om te volgen hoe de bloem zich omvormt tot een vrucht en hoe de voedselketen of seizoenen in elkaar zitten. Je kan hier de levenscyclus van insecten en planten observeren, alsook andere wetenschaps- of natuurelementen.

Maar heb je al overwogen om hier wiskunde, Frans, Nederlands, aardrijkskunde of kunst in te komen geven? Kom je hier graag regelmatig terug om ervaringen te delen, samen te bouwen aan dit project, een ander daginvulling te creëren en plezier te maken met de leerlingen?

Deze tuin, deze moestuinklas, is een kleine buitenschool op zichzelf. Hierin kan je minstens volgende punten met de leerlingen uitwerken:

- het probleemoplossend vermogen van de leerlingen stimuleren, en wiskundige en wetenschappelijke concepten onder de knie krijgen.
- de taal en het schrijven versterken en de capaciteit tot samenvatten.
- de verbeelding prikkelen, creativiteit en nieuwsgierigheid.
- vaardigheden leren voor communiceren en samenwerken met een klasgroep.

Wist je dat... ?

Almaar meer studies wijzen uit dat leren in de natuur gunstig werkt op de leerlingen en de leerkrachten. Dankzij het contact met de natuur verhoogt de concentratie en het zelfbeeld van de leerlingen. Ook het intellectueel vermogen heeft er baat bij.

Voor de volwassenen zorgt deze context en contact met de natuur voor minder stress en angst.

Tenslotte is er ook het fysieke welzijn: niet de hele dag binnen, op een stoel, te blijven zitten, bewegen en verse lucht inademen, het daglicht rechtstreeks mogen ontvangen,...!

De zin van deze rubriek...

Met «Vruchtbare lessen in de moestuin» willen we u tools aanreiken om vaker of regelmatig naar de moestuin te gaan om - zonder iemand van buitenaf - te kunnen gaan observeren met de leerlingen wat er gebeurt.

Al snel kan je dankzij deze korte bezoeken samen zien wat er moet gebeuren, word je niet overspoeld door plotse stroomversnellingen in de natuur en wordt de moestuin een deel van het schoolgebeuren, in plaats van een project «erbovenop».

We hopen dat de moestuin zo ook 'in de klas' terecht komt, en zelf... de klas wordt! Met alle voordelen die daaruit volgen: je band met de natuur wordt veel sterker, je beleeft de seizoenen, je legt zelf verbanden tussen verschillende vakken en thema's (duurzame en gezonde voeding, lokaal en seizoensgebonden eten, biodiversiteit, cyclus van de materie, ...). Je leeft, met heel de klas, in een andere dagelijkse context dan in een klaslokaal.

En als we nog een stapje verder durven dromen, dan hopen we, voor u en voor uw leerlingen, dat deze tuin de nieuwsgierigheid van de anderen prikkelt, en dat ook je collega's hiertoe worden aangetrokken, om aan vaardigheden te werken, ver buiten de enkele «typische» natuur-lessen.

De moestuin ten dienste van een meer transversaal en interdisciplinair onderwijs

Het is al voldoende gebleken: een project dat verschillende vaardigheden vereist en waarbij moet worden overlegd over de aanpak om daarna in groep samen te werken, is een project dat zowel voor de leerkrachten als voor de leerlingen veel meerwaarde kan bieden.

De activiteiten in de moestuin vereisen om te verwoorden wat men opmerkt (en niet wat men denkt te moeten zien), om op te zoeken en informatie te verzamelen, te vergelijken en te bewaren. Dankzij een schoolmoestuin worden de grenzen van een initiatief erkend, staat men open voor nieuwe of minder gebruikelijke ideeën.

Verschillende studies onderbouwen het belang van interdisciplinair werken. De moestuin bevordert dit op verschillende niveaus:

- **De leerstof wordt toegepast in plaats van éézijdig aangeleerd**
→ De moestuin is een concrete situatie.
- **Verschillende leervormen komen aan bod**
Er wordt anders geleerd en in groep:
 - dit zorgt voor een andere groepsdynamiek;
 - leerlingen die zich in theoretische vakken eerder afzijdig houden, kunnen hier soms een veel grotere rol innemen;
 - een proces wordt in z'n geheel benadert en over lange tijd: de cycli in de natuur, het verloop van een project van planning tot verwerking, ...
- **Autonomie van de leerlingen**
In een project dat verschillende vaardigheden, kennis en interesses aanraakt, kunnen veel leerlingen betrokken geraken. Dit zorgt voor het nemen van initiatief, en zelfstandig werken.
- **Verschillende leerkrachten betrekken**
Om verschillende vaardigheden aan te brengen, moet er worden overlegd. In een moestuin zullen de verschillende leerkrachten moeten bepalen hoe ze hierin een rol kunnen spelen. Hierbij zijn communicatie en overlegmomenten essentieel.

- **Vakken waarderen die minder uren krijgen in het schoolprogramma**
Denk maar aan tekenen, filosofie, lichamelijke opvoeding,...

Zeker in deze complexe tijden, waarin we het onderwijs moeten/kunnen heruitvinden, moeten we durven in vraag stellen hoe bepaalde leerstof wordt aangebracht en durven buiten de lijntjes/muren denken!

